هندسه‌ی نور در آثار استاد کمال مدنی؛ چگونه سایه‌ی چوب را همراه با روشنایی طراحی می‌کرد

«روشن‌سازی طبیعی در معماری سنتی» ــ مصاحبه‌ی آزاد با منیژه وکیلی، در خانه‌ی پدری‌اش در محله‌ی سرچشمه، تابستان ۱۴۰۱ و بازخوانی آن در زمستان ۱۴۰۲

مهندس منیژه وکیلی (۱۳۴۸، تهران) سال‌ها در دفتر استاد کمال مدنی کار کرد و بعد در دانشگاه تهران درس داد. این گفت‌وگو در خانه‌ی پدری او در محله‌ی سرچشمه انجام شد و بعد، با اجازه‌ی او، ویرایش و بازخوانی شد. متن پیش رو حاصل هر دو مرحله است.

مدیر مسئول: هادی نوروزی | سردبیر: آرمان کاوه | دبیر تحریریه: مهسا رادمنش | صفحه‌آرا: نیلوفر بهرامی | نشانی: خیابان ارغوان، کوچه‌ی سوم، پلاک ۱۴، طبقه‌ی دوم | تلفن: ۶۶۴۰۲۱۸۰ | پست الکترونیکی: farsnameh@mail.ir | شماره‌ی پروانه‌ی انتشار: ۲۱۰۴ | چاپ: چاپخانه‌ی سپیدار نور | تیراژ: ۱۲۰۰ نسخه | بهای این شماره: ۶۵ هزار تومان

سرمقاله: وقتی معمار به نور اعتماد می‌کند

در بسیاری از ساختمان‌های امروز، نور را پس از طراحی اضافه می‌کنند. پنجره را می‌بُرند، لامپ می‌گذارند و بعد می‌پرسند چرا اتاق تاریک است. این شماره از فارسنامه می‌خواهد نشان دهد که در سنت معماری ایران، نور از ابتدا جزء طرح بوده است. این پرونده حاصل گفت‌وگو با چند معمار و پژوهشگر است و امیدوار است که خواننده، چه دانشجو چه صاحب‌خانه، بعد از خواندن آن به خانه‌اش نگاه دیگری بیندازد.

پرونده‌ی ویژه: معماری و نور

- هندسه‌ی نور در آثار استاد کمال مدنی
- مشربیه و سایه‌روشن: درس از خانه‌های قدیمی
- گفت‌وگو با مهندس منیژه وکیلی درباره‌ی روشنایی طبیعی
- چراغ‌های روز: پنجره‌های کم‌هزینه برای خانه‌های امروز
- نور در مدرسه: چرا کلاس باید روشن باشد
- کتابخانه‌ی نور: معرفی چند کتاب و منبع

یادداشت: نور در خانه‌ی کودکی

یادداشت: مهسا رادمنش

وقتی به خانه‌ی پدربزرگم می‌رفتم، اتاق‌ها همیشه کمی تاریک بود. پدربزرگ می‌گفت پرده را نکش، نور از سوراخ می‌آید. سال‌ها بعد فهمیدم که او بدون دانستن اسم، همان اصلی را می‌گفت که در این پرونده می‌خوانید: نور باید طراحی شود، نه اتفاقی بماند.

مشربیه و سایه‌روشن: درس از خانه‌های قدیمی

مشربیه صفحه‌ای چوبی است که جلوی پنجره می‌بندند تا نور ملایم بیاید و دیده نشوید. در خانه‌های قدیمی تهران و یزد، مشربیه هم حریم را می‌سازد و هم هوا را خنک می‌کند. این بخش درس‌های کوچکی از آن را مرور می‌کند.

گفت‌وگو با مهندس منیژه وکیلی درباره‌ی روشنایی طبیعی

وکیلی سال‌ها در دفتر استاد کمال مدنی کار کرد و بعد در دانشگاه تهران درس داد. در این گفت‌وگو درباره‌ی تجربه‌هایش در طراحی مدرسه‌ها و خانه‌ها صحبت می‌کند.

کتابخانه‌ی نور: معرفی چند کتاب و منبع

- «نور در معماری سنتی ایران» — مهندس کامران صدری‌نیا
- «پنجره‌های کوچک، خانه‌های بزرگ» — نشر چراغ سبز
- «مشربیه: هنر سایه‌روشن» — گردآوری انجمن صنایع دستی
- «روشنایی طبیعی در مدرسه» — دفتر آموزش و پرورش
- «خانه‌ی آفتابی» — ترجمه‌ی فرهاد نیک‌پی